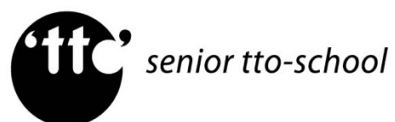

SCHOOLPLAN 2016-2020

BERLAGE LYCEUM, SCHOOLPLAN 2016-2020

Inhoudsopgave	Pagina
Voorwoord	4
1. De onderwijsopdracht van Esprit en het Berlage Lyceum	5
1.1 Inleiding	
1.2 Missie en visie Esprit	
1.3 Missie en visie Berlage Lyceum	
2 VO-onderwijsambities, landelijke ontwikkelingen	7
2.1 Inleiding	
2.2 Nationaal Onderwijsakkoord. Sectorakkoord VO en het Berlage Lyceum	
2.3 VO-agenda 2014-2020 en het Berlage Lyceum	
3 Onderwijs op het Berlage Lyceum (schoolbreed)	9
3.1 Inleiding	
3.2 Tweektalig onderwijs (TTO)	
3.3 Content and language integrated learning (CLIL)	
3.4 Internationalisering/UNESCO	
3.5 Maatwerk/differentiatie	
3.6 Aanbod en organisatie onderwijs	
3.7 Leermiddelen/ICT	
3.8 Toetsing	
3.9 Taalbeleid	
3.10 Rekenbeleid	
3.11 Onderwijsresultaten	
1. Onderwijs op het Berlage Lyceum (per opleiding)	15
4.1 Inleiding	
4.2 Mavo	
4.3 Havo en Vwo jaar 1 en 2	
4.4 Havo jaar 3 t/m 5	
4.5 Vwo jaar 3 t/m 6	
4.6 Profilering van het gymnasium	
2. Projecten, cultuur, sport, reizen en excursies	19
5.1 Inleiding	
5.2 Projecten	
5.3 Cultuur, sport, reizen en excursies	

6	Leerlingbegeleiding en –zorg	22
6.1	Inleiding	
6.2	Beginsituatie	
6.3	Doelstellingen	
6.4	Zorgprofiel	
6.5	Zorgstructuur	
7	Personeelszaken	26
7.1	Inleiding	
7.2	Personeelsbeleid	
7.3	Professionalisering	
7.4	Begeleiding van nieuwe docenten tot Berlage-docent	
7.5	De opleidingsschool	
7.6	Arbo en veiligheid	
7.7	Personeelszorg	
7.8	Onderwijsondersteunend personeel	
8	Inspraak, organisatie en communicatie	31
8.1	Inspraak	
8.2	Organisatie	
8.3	Communicatie	
9	Huisvesting en voorzieningen	33
9.1	Beginsituatie	
9.2	Doelstellingen	
9.3	Resultaatmeting	
10	Kwaliteitsbeleid	34
10.1	Beginsituatie	
10.2	Doelstellingen	
10.3	Resultaatmeting	
Bijlagen		
A.	Profiel van de leraar op het Berlage Lyceum	35
B.	Lijst van afkortingen	37

Voorwoord

In dit schoolplan staan onze onderwijskundige missie en visie voor de periode 2016-2020 centraal. Hier wordt nader inhoud aan gegeven middels de invulling van ons curriculum en bijbehorende activiteiten. Ook het personeelsbeleid en kwaliteitszorgbeleid vinden hun basis in de hier uitgesproken beleidskeuzes.

In 2015 is er veel gebeurd op het Berlage Lyceum: een nieuwe schoolleiding, een nieuwe organisatiestructuur, een nieuwe ICT-infrastructuur, veel aandacht voor het onderwijsleerproces, in de organisatie en in de communicatie.

Tegen het einde van 2015 waren we dusver gekomen dat we onze blik konden richten op de toekomst. Dit schoolplan en de hierin vervatte missie/visie en beleidsvoornemens zijn de afgelopen zes maanden op meerdere momenten met docenten en met de medezeggenschapsraad besproken. Ook leerlingen en ouders zijn bij dit proces betrokken. Het plan omvat daarmee een breed gedragen visie op ons onderwijs en de gewenste ontwikkeling van de school.

De brede beleidsvoornemens en –doelen die in het schoolplan zijn geformuleerd, worden jaarlijks concreet uitgewerkt in de activiteiten- en formatieplannen.

Namens de schoolleiding bedank ik allen die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van het schoolplan 2016-2020.

Annette Sloan
Rector Berlage Lyceum
Maart 2016

1. De onderwijsopdracht van Esprit en het Berlage Lyceum

1.1 Inleiding

Het Berlage Lyceum is een Amsterdamse school, die zich zeer verbonden voelt met de bijzondere onderwijsopdracht welke onze internationale stad ons stelt. In dit schoolplan verwoorden we hoe we onze opdracht de komende vier jaar concreet invullen en realiseren. Alvorens tot een beschrijving te komen van alle beleidsaspecten van dit plan, kijken we eerst naar de ambities van onze school en naar de ambities van de Esprit Scholen. We starten met de beschrijving van de opdracht zoals Esprit die verwoordt, om vervolgens de opdracht voor het Berlage Lyceum hierin te positioneren.

1.2 Missie en visie Esprit

Esprit heeft in haar onderwijsmanifest 2013-2017¹ strategisch positie gekozen voor haar onderwijstaak in Amsterdam. De hierin verwoorde missie en visie op leren en ontwikkelen biedt ook voor het Berlage Lyceum een leidend kader.

Missie

Uitgangspunt bij alles wat Esprit Scholen doet en besluit is de betekenis van ons handelen voor onze leerlingen. Wij beschouwen het als onze opdracht om hoogwaardig onderwijs te bieden in een optimale leeromgeving, om jonge mensen voor te bereiden op vervolgonderwijs en een volwaardige deelname aan de samenleving.

Visie

Wij streven naar een leer- en werkomgeving die voor alle betrokkenen attractief, grijpbaar en betekenisvol is. De sterkste organisatie en de beste resultaten ontstaan vanuit het maximaal ontwikkelen van de talenten van mensen.

Pijlers voor goed onderwijs

Het onderwijsmanifest van Esprit kent de volgende zes pijlers:

- Kwalitatief hoogwaardig onderwijs
- Internationalisering
- School in verbinding met de omgeving
- Werkgeverschap en werknemerschap
- Onderwijskundig leiderschap
- Rekenschap en integriteit

Voor het Berlage Lyceum geldt dat deze missie, visie en pijlers integraal onderdeel vormen van de opbouw van de schoolontwikkelagenda voor de komende vier jaren.

¹ Onderwijsmanifest Esprit 2013-2017,
<http://www.bladerpdf.nl/espritscholen/onderwijsmanifest/NL/>

1.3 Missie en visie Berlage Lyceum

Missie

Het Berlage Lyceum biedt een omgeving waarin leerlingen en docenten met verschillende achtergronden harmonieus en op een respectvolle wijze leren, samenwerken en kennismaken met de wereld om hen heen.

Visie

Het Berlage Lyceum wil elke leerling zo goed mogelijk voorbereiden op zijn/haar plaats binnen de samenleving. Het Berlage Lyceum is op elk niveau een kwaliteitsschool die zorg draagt voor een goede opleiding met maximale kansen op het behalen van een diploma, het verkrijgen van een plaats op een vervolgopleiding, deze succesvol afronden en/of het vinden van werk. Tegelijkertijd leiden we leerlingen op tot wereldburgers die voorbereid zijn op de samenleving van de toekomst. Door middel van tweetalig onderwijs leert het Berlage Lyceum leerlingen mondeling en schriftelijk te communiceren in het Engels. Daarnaast richt het tweetalig onderwijs zich op Europese en internationale oriëntatie. Leerlingen verwerven diepgaande kennis over Europa en de Europese Unie en hiermee sluit het tweetalig onderwijs van het Berlage Lyceum perfect aan op UNESCO-doelstellingen. Voor het Berlage Lyceum, dé UNESCO-school van Amsterdam, is de missie van UNESCO een inspiratiebron. De essentie van deze missie is 'Since wars begin in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed'. Onze leerlingen raken vertrouwd met dit gedachtegoed en zo dragen we bij aan vrede, verdraagzaamheid en solidariteit in de wereld.

De visie en de kernwaarden krijgen vorm in vier thema's:

- Burgerschap²
- Intercultureel leren³
- Vrede en mensenrechten⁴
- Duurzame ontwikkeling⁵

Hoe werken wij deze thema's uit?

- **Zijn:** ruimte geven aan leerlingen voor maximale eigen ontplooiing en hen begeleiden bij het ontwikkelen van een eigen identiteit en invulling geven aan hun verantwoordelijkheid als (wereld)burger. Maatwerk waar mogelijk en gemeenschappelijk waar nodig.
- **Samenleven:** een optimaal schoolklimaat neerzetten waar teamgeest, solidariteit, respect voor verschillen en eenheid in diversiteit wordt gepropageerd.
- **Weten:** leerlingen leren over de wereld om hen heen en hoe de verschillende UNESCO-thema's een rol spelen, lokaal en internationaal.
- **Doen:** leerlingen stimuleren zich in te zetten voor de wereld om hen heen door hen in staat te stellen om vaardigheden te ontwikkelen en ervaring op te doen met het initiëren en organiseren van projecten, doen van onderzoek en deelname aan discussie en debat.

² Aandacht voor het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie, zoals wettelijk verplicht gesteld voor scholen. Het Berlage Lyceum zet zich in voor zowel lokaal burgerschap als wereldburgerschap, met daarbij ook aandacht voor de verantwoordelijkheid van wereldburgers en de rol van de Verenigde Naties.

³ Het stimuleren van een respectvolle interculturele dialoog, met aandacht voor de eigen identiteit en voor de culturele, religieuze en etnische diversiteit op school en in de samenleving. Ook hier sluit TTO-onderwijs goed aan bij het Berlage Lyceum als UNESCO-school.

⁴ Aandacht voor internationale verdragen voor mensenrechten en rechten van het kind, en kritische reflectie op verantwoordelijkheden van burgers en mogelijkheden voor vreedzame oplossingen van conflicten.

⁵ Aandacht voor duurzaamheid in economische, sociale en culturele aspecten van ontwikkeling en reflectie op de rol van de overheid en de eigen verantwoordelijkheid van de burger.

2. De VO-onderwijsambities, landelijke ontwikkelingen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk schetsen we de omgeving en de maatschappelijke agenda waarin het Berlage Lyceum functioneert. We kijken naar landelijke ontwikkelingen en beleidskeuzes voor het VO en formuleren op basis van onze visie, missie en opdracht een vertaling hiervan voor het Berlage Lyceum die recht doet aan de omgeving waarin de school functioneert. De volgende bronnen zijn hierbij leidend: het Nationaal Onderwijsakkoord (d.d. 19-9-2013), de VO-agenda 2014-2020 (d.d. 17-7-2014) en het Sectorakkoord VO (d.d. 17-4-2014). De eerste paragraaf toont een schets van de landelijke ontwikkelingen die hieruit naar voren komen. Hierna worden de vijf kernambities uit de landelijke VO-agenda 2014-2020 gespecificeerd naar de vijf kernambities van het Berlage Lyceum.

2.2 Nationaal Onderwijsakkoord en Sectorakkoord VO en het Berlage Lyceum

Hoe de wereld van de 21^e eeuw, waar we onze leerlingen op voorbereiden, eruit ziet, en wat dit van hen vraagt, weten we waarschijnlijk pas al het zo ver is. De noodzaak van adequate basis-kennis en -vaardigheden als lezen, schrijven en rekenen lijkt echter evident. Daarnaast lijken een gedegen cognitieve ontwikkeling en goede burgerschapsvaardigheden cruciaal om in de 21^e eeuw succesvol te zijn. Maatwerk en gepersonaliseerd leren voeren steeds meer de boven-toon. Wij herkennen ons in deze maatschappelijke opdracht. Om dit goed te doen vraagt dit scherpe keuzes. Ruimte bieden aan leerlingen maar ook eisen stellen wat we als school wel en niet bieden.

2.3 VO-agenda 2014-2020 en het Berlage Lyceum

VO-Agenda 2014-2020 kent vijf kernambities waar het Berlage Lyceum zich in herkent. Hieronder formuleren we per ambitie wat dit voor onze school betekent:

De leerling staat centraal Samen in Verbondenheid

Onze leerling werkt op het Berlage Lyceum aan haar/zijn 'basisuitrusting' om haar/zijn ambities in het verdere leven, het vervolgonderwijs en op de arbeidsmarkt waar te maken. We bieden daarom zoveel mogelijk maatwerk. Onze wereld verandert in een 'global village'.

We bieden zoveel mogelijk passend onderwijs. We streven ernaar om ons onderwijs zo te geven dat leerlingen zich ontwikkelen tot volwaardige wereldburgers.

Eigentijds onderwijs: moderne voorzieningen

De 21^e eeuw biedt middelen zoals een iPad en het gebruik van internet en sociale media die werken en samenleven veranderen. In ons onderwijs zetten we die middelen waar mogelijk in om ze hiermee vertrouwd te maken en ze te leren de voordelen hiervan te benutten.

Meer aandacht voor brede vorming

Uiteraard dienen leerlingen een diploma te halen. Om succesvol te zijn in de 21^e eeuw dienen ook vaardigheden te worden geleerd. Het helpt als leerlingen die vaardigheden kunnen aantonen en hier regelmatig feedback op krijgen. Naast een rapport zal ook een 'plusdocument' worden uitgereikt waarop andere resultaten en vaardigheden staan vermeld, dan die van de schoolvakken.

De docent in positie in een professionele organisatie

Goed onderwijs staat of valt bij een goede docent in de klas. Het Berlage Lyceum streeft naar een stevig en stabiel team dat op basis van onze onderwijsdoelstellingen regisseur is voor adequaat en kwalitatief onderwijs. Landelijk wordt steeds meer gevraagd van de docent als onder-

wijskundig leider. Docenten weten wat er speelt en alleen als zij hierin regie nemen, kan onderwijs echt verbeteren. Dat vraagt ook wat van onze school.

- We selecteren de beste docenten, die ook in staat zijn om de regie te nemen.
- Docenten krijgen begeleiding, feedback en coaching om voor de klas het beste uit kinderen te halen, en het onderwijs op school samen met collega's te verbeteren.
- Docenten krijgen meer ruimte om zelf de regie te nemen. Daarmee wordt van hen ook gevraagd om verantwoording af te leggen over de onderwijsopbrengsten daarvan.

3. Onderwijs op het Berlage Lyceum (schoolbreed)

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op negen speerpunten die we hebben gekozen voor schoolbrede ontwikkeling van ons onderwijs de komende vier jaar:

1. Tweetalig onderwijs (TTO)
2. Content and language integrated learning (CLIL)
3. Internationalisering/UNESCO
4. Differentiatie en maatwerk
5. Leermiddelen/ICT
6. Toetsing
7. Rekenbeleid
8. Taalbeleid
9. Onderwijsresultaten

Bij elk onderwerp schetsen we de beginsituatie, de doelstellingen en, op hoofdlijnen, de eerste acties die we zullen ondernemen om de doelstellingen te realiseren.

3.2 Tweetaling onderwijs

Beginsituatie

Het Berlage Lyceum heeft de keuze gemaakt om tweetalig onderwijs te verzorgen voor alle leerlingen bij alle vier de opleidingen; mavo, havo, atheneum en gymnasium. Bij de vwo-afdeling wordt tweetalig onderwijs al sinds 1997 aangeboden. In schooljaar 2012-2013 hebben voor het eerst alle leerlingen bij de mavo- en havo-opleidingen tweetalig onderwijs gevolgd. Bij de gesprekken over het schoolplan kwam duidelijk naar voren dat de keus om tweetalig onderwijs aan te bieden, breed gedragen wordt door leerlingen, ouders en het personeel. Het komende jaar vindt er een (her)accreditatie van ons tweetalig onderwijs plaats door het Europese Platform. Voor het vwo gaat het om een her-accreditatie, voor de mavo en havo gaat het om de eerste accreditatie. De belangrijkste kwaliteitsaspecten die het Europese Platform hanteert zijn: integratie van tweetalig onderwijs in het curriculum en aanpalende activiteiten, de kwaliteit van het Engels van de docenten die in het Engels doceren en toepassing van de didactiek van tweetalig onderwijs – content and language integrated learning.

Doelstellingen

We willen een excellente tweetalig onderwijs school worden bij alle vier de opleidingen. Excellent betekent voor ons dat we ruim voldoende scoren op alle kwaliteitsindicatoren van het Europese Platform en dat leerlingen en ouders positieve feedback geven over de kwaliteit. We willen de (her)accreditaties professioneel uitvoeren zodat ze concrete leerpunten voor ons opleveren waaraan we de komende jaren kunnen werken.

Acties

In het voorjaar 2016 actualiseren we ons beleidsplan tweetalig onderwijs. Tevens bereiden we de accreditatie voor van tweetalig onderwijs bij de mavo opleiding. Deze vindt in mei 2016 plaats. Mede aan de hand van de uitkomsten van deze accreditatie zullen we vervolgens de (her)accreditaties van het tweetalig onderwijs bij de andere opleidingen voorbereiden. Naar verwachting zullen die in 2017 plaatsvinden.

3.3 Content and language integrated Learning (CLIL)

Beginsituatie

Docenten die doceren in het Engels volgen een training in de didactiek van CLIL. De didactiek van CLIL is gericht op het actief betrekken van leerlingen bij het onderwijsleerproces. De didactiek heeft veel overeenkomsten met de Nederlandse variant, taalgericht vakonderwijs (TVO). Beide zijn vormen van activerende didactiek. Een docent op het Berlage Lyceum verzorgt de training in CLIL. De mate waarin de didactiek daadwerkelijk wordt toegepast in het onderwijsleerproces is variabel.

Doelstellingen

We willen de didactiek van CLIL en TVO breed toepassen in het onderwijsleerproces. Voor de komende schoolplanperiode wordt dit het belangrijkste ijkpunt binnen de didactische ontwikkeling van de school. Dat houdt in dat we de komende vier jaar alle docenten willen opleiden in deze didactiek en bij lesobservaties (intercollegiaal en in het kader van de gesprekkencyclus) de focus gaan leggen op CLIL en TVO. Focus op de didactiek van CLIL en TVO is geen doel op zich, het is een middel om leerlingen actiever te betrekken bij hun eigen leerproces.

Acties

In het voorjaar 2016 dienen we een aanvraag in voor de Amsterdamse schoolbeurs. Met deze beurs willen we een aantal coaches opleiden (verspreid over de vier opleidingen) die trainingen verzorgen en die 'coaching on the job' verzorgen.

3.4 Internationalisering/UNESCO

Beginsituatie

In vakonderwijs, projecten, activiteiten en werkweken is er aandacht voor internationalisering en voor de doelstellingen/thema's van UNESCO. Onze aanpak is voor verbetering vatbaar.

Doelstellingen

De komende jaren willen we de aandacht die we besteden aan internationalisering en de doelstellingen/thema's van UNESCO versterken zodat alle leerlingen op een geïntegreerde wijze (vakonderwijs, projecten, activiteiten en werkweken) op een gestructureerde en geïntegreerde wijze een internationale oriëntatie verwerven en in aanraking komen met de vier thema's van UNESCO. Meer dan voorheen zullen we keuzes ten aanzien van projecten maken op basis van de meerwaarde voor een internationale oriëntatie en de thema's van UNESCO.

Acties

Mede in het kader van de voorbereiding op de (her)accreditaties van het TTO zullen we in 2016 per opleiding de aandacht voor internationalisering en Unesco thema's in vakonderwijs, projecten, activiteiten en werkweken inventariseren.

3.5 Differentiatie en maatwerk

Beginsituatie

Differentiatie en maatwerk zijn veel besproken onderwerpen in het publieke debat over het onderwijs. Er zijn diverse definities van de termen. In dit document definiëren we differentiatie als inspelen op verschillen tussen (groepen) van leerlingen binnen het vakonderwijs. Maatwerk definiëren we als verschillen in onderwijsaanbod. We signaleren een toenemende behoefte van leerlingen en docenten om meer variatie in onderwijsvormgeving te creëren. De didactiek van CLIL en sommige ICT-toepassingen ondersteunen differentiatie binnen het onderwijsleerproces. Binnen het vakonderwijs wordt er op verschillende manieren gedifferentieerd.

Onderdeel van ons transitieplan⁶ is een oproep aan vaksecties om met voorstellen te komen voor differentiatie en maatwerk. Naast deze oproep heeft de schoolleiding voorstellen gedaan voor de introductie van maatwerk; in de onderbouw maatwerk bij taal- en rekenvaardigheid, in de bovenbouw extra lessen voor leerlingen die extra steun nodig hebben en een aanbod voor goed presterende leerlingen die extra uitdaging willen.

Doelstellingen

We willen differentiatie binnen het vakonderwijs vergroten. Bij docenten willen we het bewustzijn van en de vaardigheid in differentiëren verhogen.

We willen maatwerk creëren in het curriculum zodat leerlingen naast het sector/profielkeuzes, ook andere keuzes kunnen maken ten aanzien van het onderwijsaanbod.

Acties

De schoolleiding volgt de landelijke ontwikkelingen ten aanzien van differentiatie en maatwerk op de voet. Waar relevant informeren we docenten over deze ontwikkelingen.

Door schoolbrede training in de didactiek van CLIL/TVO en door lesobservaties en besprekingen van lessen focussen we de aandacht op de verschillen tussen leerlingen.

3.6 Aanbod en organisatie van het onderwijs

Beginsituatie

Het aanbod van vaklessen is de laatste jaren gegroeid en overschrijdt de landelijke norm. De huidige lessentabel biedt te weinig ruimte voor maatwerk in het curriculum.

Doelstellingen

We willen het aanbod en de organisatie van het onderwijs actualiseren. We willen maatwerk realiseren voor leerlingen die het reguliere aanbod met gemak aankunnen en we willen extra ondersteuning bieden voor leerlingen die dit nodig hebben.

80% reguliere vaklessen, 20% maatwerk is onze langere termijn doelstelling.

Acties

In het voorjaar 2016 presenteren we een voorstel voor het aanpassen van het lessenaanbod. Met een groep geïnteresseerde docenten zullen we dit voorstel verder uitwerken. Leerlingen en ouders zullen we ook betrekken bij de discussie over de actualisering van het onderwijsaanbod.

⁶ In het transitieplan beschrijft een school hoe ze de nieuwe wet op onderwijstijd toepassen.

3.7 Leermiddelen/ICT

Beginsituatie

Sinds 2016 is er een iPad-werkgroep met docenten die vanuit eigen onderrichtservaring de didactische mogelijkheden van de iPad in het onderwijs onderzoeken. De iPad-werkgroep inventariseert binnen eigen geledingen wat de mogelijkheden zijn en kijkt ook naar externe ontwikkelingen.

Doelstellingen

Bewust samen (leerlingen en docenten) werken aan gericht toepassen van de mogelijkheden die ICT en media bieden. We maken hierbij onderscheid tussen:

- informatie verwerven
- leren/verwerken
- communicatie/delen

De kennis en vaardigheden van docenten ten aanzien van ICT-toepassingen in het onderwijsleerproces verhogen. Dit om het proces van bewuste keuzes maken te ondersteunen. De financiële consequenties van keuzes ten aanzien van leermiddelen helder krijgen.

Acties

De werkgroep ICT zal de komende tijd in een serie van bijeenkomsten docenten informeren en inspireren ten aanzien van de technologische en onderwijskundige mogelijkheden van ICT-toepassingen in het onderwijsleerproces. De werkgroep ICT zal tevens ondersteuning bieden aan individuele docenten en vaksecties die zich verder willen verdiepen in het gebruik van ICT-toepassingen.

3.8 Toetsing

Beginsituatie

Sommige docenten hebben een training gevolgd in een methode (RTTI) voor de analyse van de kwaliteit van toetsen en sommige methodes leveren toetsen die geanalyseerd zijn met behulp van RTTI. Er is ook behoefte om een verschuiving te maken van toetsen van het leren (summatief) naar toetsen voor het leren (formatief).

Doelstellingen

We willen zorgen dat onze toetsen:

- formatief en summatief worden ingezet;
- inzicht bieden in het kennis- en vaardigheidsniveau van de leerling;
- toetsing biedt inzicht in de effectiviteit van het leren en de wijze waarop het leertraject is georganiseerd en uitgevoerd.

Acties

In schooljaar 2016-2017 ontwikkelen we een evaluatieproces waarbij aan de hand van het toetsplan (PTO/PTA) van een sectie, structureel een selectie toetsen voorbeeldmatig worden beoordeeld door 'eigen' mensen (docenten, leerlingen) en externe deskundigen. De opbrengsten van deze evaluatie wordt ingezet bij studiedagen en professionalisering. Ook brengen we 'good practices' van vaksecties in kaart ten aanzien van toetsen voor het leren.

3.9 Taalbeleid

Beginsituatie

In schooljaar 2015-2016 hebben we het niveau van taalvaardigheid en rekenvaardigheid (woordenschat, leesvaardigheid, Engels, rekenvaardigheid) gemeten met gebruik van TOA-toetsen. De eindexamens in de vakken voor mavo, havo en vwo worden steeds taliger. We weten dat een voldoende niveau van taalvaardigheid essentieel is voor succes in het voorgezet onderwijs. Een kleine groep leerlingen (nieuwkomers, minder dan zes jaar in Nederland) krijgen extra ondersteuning in Nederlands als tweede taal.

Doelstellingen

De komende jaren willen we een taalleerlijn ontwikkelen die ervoor zorgt dat alle leerlingen bij het instromen in de bovenbouw op voldoende niveau zitten qua taalvaardigheid. We willen zorgen dat nieuwkomers voldoende ondersteuning krijgen om met succes hun eindexamens af te leggen.

Acties

We meten het niveau van taalvaardigheid van leerlingen in de onderbouw met behulp van TOA-toetsen aan het begin van jaar 1, aan het einde van jaar 1, 2 en 3. Daarnaast gaan we zogenaamde corridor-lessen oprichten waarbij leerlingen op niveau (dus in kleine groepen, buiten klassenverband) remediërend dan wel uitdagend werken aan woordenschat en leesvaardigheid. We evalueren het programma voor NT2-leerlingen en passen verbeteringen toe. We evalueren resultaten door leerlingen te bevragen op hun beleving van de ondersteuning en door een analyse van de resultaten.

3.10 Rekenbeleid

Beginsituatie

We verwachten dat het recentelijk ingevoerde eindexamen in rekenbeleid zal blijven. We zijn begonnen met rekenlessen voor leerlingen in voor- en eindexamenklassen verzorgd door een groep docenten van meerdere vakgebieden. De resultaten voor de rekenexamens afgelopen jaar hebben we geanalyseerd.

Doelstellingen

De scores voor de rekenexamens worden per opvolgend schooljaar hoger en sluiten ten minste bij afronding van deze schoolplanperiode aan op het landelijk gemiddelde. De komende jaren willen we een leerlijn rekenen opbouwen vanaf jaar 1 tot en met het eindexamen rekenen. Daarbij willen we niet alleen docenten van de vaksectie wiskunde betrekken maar ook docenten van andere vakken waarbij rekenvaardigheid een rol speelt in succes.

Acties

In 2016 zullen we opnieuw de resultaten voor de rekenexamens evalueren en we zullen de rekenlessen evalueren. In schooljaar 2016-2017 actualiseren we ons rekenbeleid.

3.11 Onderwijsresultaten

Beginsituatie

Eind schooljaar 2015 scoorden we voldoende op de vier indicatoren van de Inspectie van Onderwijs. De eindresultaten zijn wisselend per vak.

Doelstellingen

We scoren stelselmatig ruim voldoende op alle vier indicatoren van de Inspectie van Onderwijs. Onze eindexamenresultaten zijn net zo hoog of hoger dan onze directe concurrenten. Per vak hebben we trends in resultaten in kaart gebracht en waar nodig hebben we een concreet plan voor verbetering.

Acties

Jaarlijks evalueren we de trends in cijfers per opleiding en per vak. Aan de hand van deze analyses maken we jaarlijks concrete plannen voor verbetering.

4. Onderwijs op het Berlage Lyceum (per opleiding/afdeling)

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de specifieke doelstellingen per opleiding/afdeling.

Onze ambitie voor de komende vier jaar is om de inrichting van het onderwijs op de vier opleidingen specifiek en beter af te stemmen op de leer- en handelingskenmerken van de leerlingen.

De doorstroom van onderbouw naar bovenbouw willen we verbeteren. Dit vergt aandacht voor de inhoud van de onderwijsprogramma's van de vakken en de wijze waarop deze programma's in de onderbouw en de bovenbouw op elkaar aansluiten. De organisatie van de teams is sinds 2015 zodanig dat leerjaar 3 havo en 3 vwo deel uitmaken van de Tweede Fase-organisatie van de school. Het mavo-team is een eenheid van onderbouw –en bovenbouwdocenten vanaf leerjaar 1. De voorspellende waarde van de resultaten van de vakken in de onderbouw is essentieel voor een goede bovenbouwkeuze en het succes van het vervolgonderwijs.

Daarnaast moeten de competenties van de leerlingen op metacognitieve vaardigheden voor een belangrijk deel in de onderbouw worden ontwikkeld, waarna ze in de bovenbouw worden verdiept. Inzicht en kennis in leerstrategieën zal de komende jaren een belangrijke onderwijsopdracht voor de onderbouwlessen. In de bovenbouw werken de leerlingen aan het behalen van hun examens. Zoals in onze visie beschreven, zullen we de leerling ook competent maken in het goed kunnen functioneren in een internationale netwerksamenleving. We menen dat het succes in de bovenbouw start met een goede onderbouw.

4.2 Mavo

Beginsituatie

Wij focussen niet alleen op het ontwikkelen van vakkennis en algemene vaardigheden, ook de opvoedingskant en psychosociale aspecten van het opgroeien komen aan bod. Elke leerling moet zo goed mogelijk voorbereid worden op zijn/haar plaats in de samenleving. Maximale kansen op het behalen van een diploma en het verkrijgen van een plaats op een vervolgonderwijs

Doelstellingen

- De doorstroomresultaten mavo 3 naar mavo 4; hier willen we het aantal doublanten vanaf 2017 omlaag brengen naar een gemiddelde van 6%⁷.
- Het aantal geslaagden; hier willen we, vanaf 2017, boven het richtgetal van 92%⁸ vallen.
- We streven ernaar onze leerlingen zo snel mogelijk op het juiste onderwijsniveau hun onderwijs te laten volgen. Voor de mavo geldt dat we naast de 'gemiddelde mavoleerling', drie categorieën leerlingen hebben die special aandacht vragen:
 1. Potentiële vmbo-kader/-gemengde leerwegleerlingen. Al in het brugklasjaar hebben we helder wat het daadwerkelijke niveau van deze leerling is. Vanaf jaar twee is deze leerling in zijn juiste schoolsoort geplaatst.
 2. Potentiële 'opstroomers' (richting havo).
 3. Potentiële 'afstroomers' (van havo).

⁷ 6% zit net iets onder het landelijk gemiddelde van 2014, maar er is ook een landelijke ambitie afgesproken om het aantal doublanten in het VO procentueel van 5,8% naar 3,8% te brengen (2020).

⁸ Conform het landelijk gemiddelde van 2014.

Activiteiten

In 2016 voorbereiding op de accreditatie van het TTO onderwijs door Het Europese Platform.
In 2016-2017

- uitbreiding TTO lessen
- onderzoek samenwerking TTO mbo
- overeenstemming pedagogische aanpak
- invulling civic education
- actualisering van het mentoraat en LOB
- uitbreiding deelname Mavotech

4.3 Havo/Vwo jaar 1 en 2

Beginsituatie

Het aantal instromende leerlingen vanuit het basisonderwijs is de laatste jaren redelijk stabiel. Voor de komende schoolplanperiode zal de profilering van de schoolsoorten havo en atheneum/gymnasium in hechte samenspraak met de afdeling onderbouw-havo/vwo plaatsvinden.

Doelstellingen

- De doorstroomresultaten in de twee eerste leerjaren van havo en vwo; hier willen we het aantal doublanten, vanaf 2017, omlaag brengen naar het landelijk gemiddelde van 3%.
- Alle projecten van de afdeling vallen onder de paraplu van UNESCO en internationalisering en zijn volledig in het Engels.
- Het aantal vwo-leerlingen dat bewust voor het Berlage Lyceum kiest willen we verhogen.
- Het onderbouwmentoraat ontwikkelt een goede en effectieve relatie met leerling en ouders, zodat communicatie en besluitvorming over het leerproces, resultaten en determinatie effectief verloopt.
- Het onderbouwmentoraat biedt een goede pedagogische begeleiding van de leerlingen zodat tijdig en effectief gesignaleerd en gehandeld wordt wanneer er specifieke behoeften zijn;
- Het onderbouwmentoraat geeft inzicht in de capaciteiten van de leerlingen en stuurt op een juiste determinatie en plaatsing van de leerling in leerjaar 2.
- In samenspraak met de vwo-bovenbouwafdeling wordt het gymnasium profiel versterkt. Zie hiervoor punt 4.6 hieronder.

Acties

In 2016 actualiseren we de werving van potentiële leerlingen. Naast de Open Dagen en gastlessen voeren we met alle nieuwe brugklasleerlingen intake gesprekken waarbij we het verhaal van leren op een TTO-school met een sterke internationale oriëntatie centraal stellen. In 2016 evalueren we het mentoraat in de brugklassen. Aan de hand van de evaluatie passen we het mentoraatprogramma aan. Ditzelfde doen we met de projecten.

4.4 Havo jaar 3 t/m 5

Beginsituatie

De resultaten van de havo-afdeling staan onder druk. De examenresultaten en de doorstroomgegevens tonen afwijkende resultaten ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

De havo-afdeling is sinds vier jaar in ontwikkeling naar een volwaardige TTO-afdeling. De komende jaren zal dit moeten leiden tot een certificering. Zoals ook uit landelijke onderzoeken en ervaringen blijkt, heeft de havo-leerling op een praktische en doelgerichte aanpak. Stages en praktijk-casussen vormen een belangrijk onderdeel van het onderwijs. Er wordt aandacht besteedt aan studievoordigheden.

Doelstellingen

- De doorstroomresultaten havo 4 naar havo 5; hier willen we het aantal doublanten, vanaf 2018, omlaag brengen naar een gemiddelde van 10%.
- Het aantal geslaagden willen we vanaf 2018 boven het landelijke gemiddelde van 87% brengen.
- We realiseren vanaf het schooljaar 2017-2018 een gecertificeerde TTO-havo.
- De deskundigheid van havo-mentoren wordt verhoogd.
- In leerjaar 3 wordt in het onderwijs beter aandacht besteed aan goede overgang naar de bovenbouw.
- Profielgerichte bevordering is kwalitatief versterkt; dit is zichtbaar in het niveau en het resultaat binnen de vakken in leerjaar 4.
- Elke leerling volgt een arbeidservaring stage waarbij de voertaal bij voorkeur Engels is. Deze stage vindt plaats in leerjaar 4.

Acties

In 2016 voorbereiding op de accreditatie van het TTO door Het Europese Platform.

In 2016-2017 actualisering van het mentoraat in jaar 3.

In 2016-2017 voorbereiding van de invoering van een arbeidservaring stage.

4.5 Vwo jaar 3 t/m 6

Beginsituatie

De huidige stand van zaken laat zien dat er de komende jaren een grote uitdaging ligt: niet alleen in het op minimaal het landelijk niveau houden en krijgen van de door- en uitstroomresultaten aan het einde van de zesjarige opleiding. Het verder vormgeven van het gymnasiale onderwijs en extra uitdaging bieden aan talentrijke leerlingen. Tegelijkertijd ook het vergroten van het TTO met als extra aandachtspunt het bewaken en waar mogelijk uitbreiden van het aantal uren tweetalig onderwijs vanaf klas 4. Daarnaast het verder vormgeven en uitbouwen van internationaliseringsactiviteiten en -contacten onder de alomvattende paraplu van aan de UNESCO gereleerde onderwijsdoelen.

Een grote uitdaging is het verbeteren van de profielkeuze en het verstevigen van onze internationale ambitie. Ons internationale profiel in de wereldstad Amsterdam, waar de concurrentie voor de talentrijke leerling groot is, moet meer inhoud krijgen. Het is naast een uniek 'selling point' ook in deze tijd van globalisering van wezenlijk belang de leerlingen voor te bereiden op een steeds sneller veranderende wereld.

Doelstellingen

- De doorstroomresultaten vwo 4 naar vwo 5 en naar vwo 6 willen we verhogen; het aantal doublanten willen we, vanaf 2017, omlaag brengen naar een gemiddelde van 5%.
- Het aantal geslaagden willen we omhoog brengen; vanaf 2017 boven het landelijke gemiddelde van 89%.
- Het aantal leerlingen dat in klas 4 (of hoger) van profiel wisselt i.v.m. verkeerde keuze is in 2018 verminderd met 90% t.o.v. 2014.
- Er wordt een leerlijn mentoraat ontwikkeld waarbij het programma van jaarlaag 1 en 2 een naadloos vervolg krijgt in klas 3 en hoger.
- Alle projecten van de afdeling vallen onder de paraplu van UNESCO en internationalisering en zijn volledig in het Engels.
- Een extra onderdeel: elke vwo-leerling zal om zijn vwo-diploma op het Berlage te kunnen halen een door de leerling zelf geplande arbeidservaring stage in een Engels sprekende omgeving moeten organiseren, waar mogelijk en haalbaar in het buitenland.

Acties

In 2016 bereiden we ons voor op de accreditatie van TTO door Het Europese Platform. In schooljaar 2016-2017 bereiden we de invoering van een arbeidservaring stage bedrijfsstage week voor.

4.6 Profileren van het gymnasium

Beginsituatie

Alle leerlingen met vwo-advies volgen het vak 'classics' in jaar 1. Daarnaast volgt een klein aantal leerlingen met havo/vwo-advies het vak classics in de tweede helft van het schooljaar. Aan het einde van jaar 1 wordt er in overleg met leerlingen en ouders besloten of leerlingen doorgaan met het gymnasium. Er is een projectgroep gestart die zich zal richten op de verdere profilering van het gymnasium en het ontwikkelen en uitbouwen van een gymnasium didactiek. Daarbij gaat het voornamelijk om uitdaging te bieden binnen het vakonderwijs.

Doelstellingen

Onze doelstelling is om een gedegen en uitdagende opleiding te zijn. Om dat te versterken moet het onderwijs in alle vakken (niet alleen Grieks en Latijn) van excellente kwaliteit zijn. Naast de reguliere gymnasiale extra curriculaire activiteiten willen we een apart aanbod van extra onderwijsactiviteiten ontwikkelen waarbij de vervolgopleidingen nadrukkelijk in beeld gebracht zullen worden.

Acties

De projectgroep Gymnasium zal regelmatig bij elkaar komen en informatie verstekken over de voortgang.

In schooljaar 2016-2017 wordt op een structurele wijze vervolg gegeven aan het pilot 'didactische aanpak' zoals die in 2015 is gestart.

5. Projecten, cultuur, sport, reizen en excursies

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op onze ambities ten aanzien (leer)activiteiten in aanvulling op het reguliere vakkenaanbod. We behandelen projecten, cultuur, sport, reizen en excursies.

5.2 Projecten

Beginsituatie

Het Berlage Lyceum is een UNESCO-school. UNESCO is een van de organisaties van de Verenigde Naties en staat voor United Nations Educational Scientific and Cultural Organization. UNESCO streeft naar wereldvrede en vindt dat onderwijs, wetenschap en cultuur daarvoor de basis moeten leggen. Immers; 'Oorlogen beginnen in de hoofden van mensen. De opbouw van vrede moet daarom ook in onze hoofden beginnen.' Bijna alle projecten op onze school hebben dan ook een verbintenis met een UNESCO-thema, dit betekent dat wij extra aandacht besteden aan de vier thema's van UNESCO: vrede en mensenrechten, wereldburgerschap, intercultureel leren en duurzaamheid. Deze vier thema's willen we zichtbaarder maken. Het Berlage Lyceum heeft sinds januari 2014 een leerlingenwerkgroep die zich inzet voor UNESCO activiteiten.

Doelstellingen

De komende vier jaar willen we alle projecten geheel 'UNESCO-proof' maken, zodat onze leerlingen volop in aanraking komen met de 'UNESCO-waarden'.

De verbindingen en kruisbestuivingen tussen de projecten en het regulier onderwijsaanbod willen we versterken. We streven naar een uitbreiding van maatschappelijke activiteiten die ook vanuit secties geïnitieerd worden. De buurt meer betrekken bij de school door deze steeds te informeren en uit te nodigen voor deze activiteiten. Met een leerjaar één keer per jaar de buurt ingaan en een grote schoonmaak houden om op deze manier iets terug te doen voor de buurt. We streven ernaar dat in de onderzoekscasussen van de profielwerkstukken en sectorwerkstukken een (deel)vraag is opgenomen die een duidelijke verbinding heeft met de uitgangspunten van UNESCO (een maatschappelijke/culturele/internationale context).

Acties

In 2016 verbeteren we de communicatie over de projecten die we uitvoeren. Vooraf en achteraf wordt er in de nieuwsbrieven voor leerlingen, ouders en medewerkers bericht gedaan over de projecten met nadruk op inbedding in de thema's van UNESCO. In schooljaar 2016-2017 zullen we concreet per jaarlaag en opleiding nagaan hoe we de verbinding kunnen maken tussen projecten, regulier onderwijs en de UNESCO-thema's.

5.3 Cultuur, sport, reizen en excursies

Hieronder staat een opsomming van activiteiten op het gebied van cultuur, sport en reizen/excursies. De activiteiten die we in 2016 bieden, zijn een basis voor de uitbouw en verdieping van deze programma's. Per gebied formuleren we doelstellingen.

Cultuur

Beginsituatie

Cultuur is een van de pijlers waarop we persoonlijke en maatschappelijke oriëntatie funderen. We doen dat door middel van een breed aanbod van activiteiten.

- *Berlage's Got talent*. Is schoolbreed en leerlingen presenteren zich met een activiteit waar ze goed in zijn. Denk aan zang, dans, muziek, etc. Doel: talenten laten zien wat we allemaal op school in huis hebben. Dit is voor en door leerlingen met ondersteuning van de muzieksectie.
- *Ken uw klassieken*. Een quiz voor ouders, leerlingen en docenten. Doel: op een andere manier bezig zijn met de klassieken, ontdek op speelse wijze de rol en betekenis van de klassieke wereld voor onze samenleving; samenbrengen van ouders, leerlingen en school.
- *Phileas Fogg*. Dit is een TTO-brugklas activiteit. De Engelse taal en cultuur ervaren. Doel: door middel van actief theater maken leerlingen op een creatieve manier kennis met de Engelse taal en cultuur.
- In *projectweken* zijn er altijd projecten met een culturele functie waarbij kennismaken met cultuur en betekenis van kunst en cultuur in de samenleving centraal staan. In het kader van CKV wordt een breed programma aan activiteiten aangeboden waarbij theater- en museumbezoek centraal staan. Voor de examen-kunstvaken zijn er verdiepende programma's.

Doelstellingen

De tradities die we hebben opgebouwd ten aanzien van culturele activiteiten willen we behouden. Daarnaast willen we waar mogelijk en wenselijk de verbinding en afstemming met regulier onderwijs versterken.

Sport

Beginsituatie

Sport wordt naast de lessen LO/PE op volgende wijze aangeboden:

- *Sportdagen*. In klassenverband sporten leerlingen waarbij sportiviteit en eerlijk spel hoog in het vaandel staan. Leerlingen worden tijdens reguliere LO/PE-lessen voorbereid op de activiteit van de sportdag.
- *Poldersport*. Aan het begin van het schooljaar gaan we schoolbreed naar poldersport. Door middel van sport werken we aan het sociale klassenverband. Teambuilding tussen leerlingen onderling en leerlingen en docenten is een belangrijk doel.
- Tijdens de *onderbouwreizen* zit er ook een sportonderdeel in het programma. Teambuilding tussen leerlingen onderling en leerlingen en docenten is een belangrijk doel; daarnaast is het ook belangrijk elkaar leren kennen in een andere setting.

Doelstellingen

Nogmaals de tradities die we hebben opgebouwd willen we behouden. Daarnaast willen we leerlingen in de bovenbouw kennis laten maken met een diversiteit aan sporten. Daartoe wordt samenwerking gezocht met sportorganisaties in de buurt.

Reizen en excursies

Beginsituatie

In het kader van TTO zijn er verschillende reisactiviteiten. Doel van deze reizen is (internationale) kennismaking, waarbij de UNESCO-uitgangspunten leidend zijn voor de programma-inrichting. We onderscheiden de volgende reizen/excursies:

- *onderbouw havo/vwo*: reis naar Groot Brittannië.
- *bovenbouw mavo, havo en vwo*: reis naar een van de Europese culturele centra, zoals Parijs, Barcelona en Berlijn.
- *brugklas mavo*: bestemming in Nederland. Geen buitenlandreis, maar juist in een andere setting de leerlingen voorbereiden op de buitenlandreis die in 4 mavo gaat plaatsvinden. Daarnaast ook teambuilding.

Voor een deel zijn deze reizen inhoudelijk van hoge kwaliteit. Leerlingen en docenten ervaren deze reizen en excursies als zeer plezierig en leerzaam. Voor een deel is de inhoudelijke kwaliteit (inbedding in taalontwikkeling, vakonderwijs en UNESCO-thema's) voor verbetering vatbaar.

Doelstellingen

We willen leerlingen meer in contact brengen met internationale culturen en met de vreemde talen die ze leren.

We willen de inhoudelijke kwaliteit van alle reizen waarborgen.

We willen uitwisselingen met scholen in het buitenland organiseren.

Acties

In schooljaar 2016-2017 wordt het beleid ten aanzien van reizen en excursies geactualiseerd.

We maken een analyse van de huidige reizen en excursies. Op basis van de analyse formuleren we concrete acties om de inhoudelijke kwaliteit (inbedding in taalontwikkeling, vakonderwijs en UNESCO-thema's) van de reizen en excursies te verbeteren.

6. Leerlingenbegeleiding- en zorg

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we in het kort de huidige situatie en onze ambities ten aanzien van de verdere ontwikkeling van begeleiding en zorg de komende vier jaar. Bewust gebruiken we de term 'in het kort'. Een uitgebreide beschrijving van de begeleiding en zorg op het Berlage Lyceum staat in ons ondersteuningsplan dat op de website van de school staat.

6.2 Beginsituatie

Alle leerlingen (met het juiste advies) zijn welkom op Berlage. In diverse tevredenheidsonderzoeken de laatste jaren geven leerlingen aan dat ze zich veilig en prettig voelen op de school. Er heerst een prettige sfeer. De komende vier jaar streven wij ernaar om een goed pedagogisch klimaat (verder) te ontwikkelen. De werkgroep Pedagogisch Klimaat heeft inmiddels gedachten hiervoor op papier gezet die gebruikt kunnen worden. De uitkomsten van het jaarlijks tevredenheidsonderzoek onder leerlingen en ouders op het gebied van pedagogisch klimaat worden uiteraard meegenomen in de verdere ontwikkelingen.

We streven naar een tweeslag waarbij veiligheid en hoge verblijfswaarde samengaan met een goed leerklimaat

Het Berlage is actief op het terrein van begeleiding en zorg. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen individuele ondersteuning van externe ambulante begeleiders en/of andere professionals. We begeleiden leerlingen verder bij leer-, keuze- en groepsprocessen en bij hun persoonlijke ontwikkelingen. Vakdocenten en mentoren vormen daarin de spil, evenals de decaan. De begeleiding- en zorgstructuur staat in detail beschreven in het Ondersteuningsplan. De laatste jaren is een leerlingvolgsysteem in gebruik genomen (Magister) waarin gegevens over de begeleiding en/of zorg van leerlingen worden geregistreerd. Tevens is het zorgsysteem geprofessionaliseerd. Zowel door het Nederlands Jeugdinstituut als de Inspectie van Onderwijs is het zorgsysteem voldoende beoordeeld.

De school maakt zich sterk voor de oriëntatie op beroep en studiekeuze via het loopbaanoriëntatie- en begeleidingsprogramma (LOB). De decanen nemen hierin het initiatief en proberen, mede door middel van intensieve contacten met het vervolgonderwijs, de leerlingen te ondersteunen bij hun keuze.

6.3 Doelstellingen

Voor de aankomende jaren zijn op het terrein van begeleiding en zorg de volgende speerpunten geformuleerd:

Verbetering van het verzuimbeleid

Om te zorgen dat de verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden helder blijft zullen we aan het begin van ieder schooljaar de uitvoering van het verzuimbeleid onder de aandacht van alle medewerkers brengen.

Resultaatmeting

Het verzuim daalt ten opzichte van het richtcijfer verzuim 2014-2015. Deze trend zal gedurende de schoolplan-periode bestendigd worden. Het verzuimpercentage zal gekoppeld worden aan een aantal benchmark-scholen. De kwaliteitskaart is hierin leidend.

Leerlijn in mentoraat

De leerlijn in het mentoraat kan nog verder gestructureerd worden. Deze leerlijn, gericht op ontwikkeling van studievvaardigheden en op sociale vaardigheden, willen we de komende vier jaar doortrekken van jaar 1 naar jaar 4, 5 en 6. Doel is duidelijkheid te verschaffen voor iedereen – leerlingen, ouders en medewerkers – ten aanzien van de leerlijn, zodat men in het vak-onderwijs daarop kan aansluiten.

Resultaatmeting

In 2016 evalueren de afdelingen (mentoren en afdelingsleiders) het mentoraat. De resultaten van deze evaluatie worden opgenomen in een evaluatielijst voor de volgende jaren.

Professionalisering van mentoren

Om mentoren beter hun rol uit te laten oefenen wordt de komende vier jaren een professionaliseringstraject ingevoerd. Het traject houdt in dat alle (nieuwe) mentoren zich professionaliseren in het verduidelijken van hun rol ten opzichte van vakdocenten en zorgmedewerkers. Tevens krijgen de mentoren een cursus gespreksvoering. Bovenbouw-mentoren volgen een training in begeleiding van leerlingen bij studie- en beroepskeuzes.

Resultaatmeting

De inzet en de rol van de mentor wordt beoordeeld door de afdelingsleider en dit is onderdeel van de POP-cyclus. De uitgangspunten voor deze meting worden gedefinieerd op basis van het bredere professionaliseringsplan en de taakomschrijving voor de mentor.

Verder vormgeven aan het LOB-programma en het LOB-beleidsplan

Onder andere om studie-uitval te voorkomen is het belangrijk dat leerlingen de goede keuzes maken betreffende hun sectorkeuze bij de Mavo, hun profiel in de Tweede Fase van Havo/Vwo en hun vervolgstudie. Om dat te bereiken zal LOB op een goede manier geïmplementeerd moeten worden in de school. In het nog te ontwikkelen beleidsplan voor LOB wordt niet alleen vastgelegd wat de visie van de school is ten aanzien van dit vak maar wordt ook de praktische uitwerking ervan beschreven.

Resultaatmeting

Voor elke schoolsoort is er een helder LOB-plan dat een uitwerking is van het school-brede plan. De realisatie van het LOB-aanbod per schoolsoort wordt jaarlijks geëvalueerd door de decanen. Hierbij wordt gekeken naar beleving van de leerlingen en het effect in het keuzetraject voor het vervolgonderwijs.

Leerlingenparticipatie

We willen de betrokkenheid van leerlingen bij de school vergroten door hen mee te laten denken en werken aan het onderwijs, en gerelateerde taken, binnen de school. Dat gebeurt nu onder meer door deelname van leerlingen aan de leerlingenraad, de werkgroep UNESCO en het organiseren van feesten. Het zou een versterking van het pedagogische klimaat betekenen wanneer alle leerlingen zich meer medeverantwoordelijk voelen voor hun school. Daartoe willen we volgend schooljaar een project opzetten waarbij alle leerlingen in jaar 3 en 4 deelnemen aan een schoolactiviteit: het helpen bij open dagen, het organiseren van excursies, het uitnodigen van gastdocenten, overleggen in de leerlingenraad, het maken van corveeroosters, de organisatie van de schoolfeesten, e.d. Het project wordt aangestuurd door een coördinator leerlingenparticipatie. Vanaf 2018 krijgen de leerlingen bij hun eindexamen een certificaat met daarop een vermelding van de taken die zij in het kader van leerlingenparticipatie hebben verricht. Doel is om een structuur te creëren waarbij leerlingenparticipatie een vast onderdeel wordt van ons curriculum én onze schoolcultuur.

Resultaatmeting

Bij alle beleidsinitiatieven zal nadrukkelijk de rol en betrokkenheid van de leerlingen benoemd zijn. Daarbij wordt nadrukkelijk de rol van de leerling geleiding van de MR bedoeld. Tevens zullen per afdeling leerlingenpanels een klankbord vormen voor beleidsontwikkeling en uitvoering.

Ouderparticipatie

De school kent een actieve ouderraad die gevraagd en ongevraagd de schoolleiding adviseert over schoolbeleid en over het dagelijkse reilen en zeilen van de school. De ouderraad organiseert bijeenkomsten over thema's die interessant zijn voor ouders en medewerkers. Ouders hebben zitting in de oudergeleding van de MR en de GMR. De komende jaren willen we ouders actiever betrekken bij het ontwikkelen van schoolbeleid en bij activiteiten. We hebben een begin gemaakt door ouders (en leerlingen) actief te betrekken bij het opstellen van het schoolplan en door ouders actief deel te laten nemen aan een beroepenmarkt voor derdejaars leerlingen.

Als daarnaast de leerlingenparticipatie (zie boven) goed werkt willen we een project opstarten met ouderparticipatie gericht op bevordering van de studievoortgang van leerlingen. Dat houdt in dat leerling, ouder en mentor aan het begin van het schooljaar een plan van aanpak maken. Verder is het contact tussen leerling, ouder en mentor op maat, afhankelijk van de voortgang van de leerling. Waar de studievoortgang minder gaat zullen de leerling, ouder en mentor vaker contact met elkaar hebben.

Resultaatmeting

Bij alle beleidsinitiatieven zal nadrukkelijk de rol en betrokkenheid van de ouders benoemd zijn. Daarmee wordt nadrukkelijk de rol van de oudergeleding van de MR en de ouderraad bedoeld. Tevens zullen per afdeling ouderpanels een klankbord vormen voor beleidsontwikkeling en -uitvoering.

6.4 Zorgprofiel

In het kader van de invoering van passend onderwijs heeft de school vorig schooljaar een zorgprofiel en ondersteuningsplan geformuleerd. Beide documenten zijn goedgekeurd door het Samenwerkingsverband Amsterdam. In het profiel en plan staat gedefinieerd welke ondersteuning de school wel/niet kan bieden aan leerlingen met behoefte aan extra ondersteuning. Regelmatig vindt er intern zorgoverleg (IZO) plaats. Samen met de zorgcoördinatoren evalueert de schoolleiding de uitvoering van de begeleiding en zorg. Daarnaast nemen de zorgcoördinatoren en de rector deel aan het zorg-adviesteam (ZAT). De ouder-kind-adviseur, de schoolarts en de leerplichtambtenaar nemen deel aan het ZAT. De zorgcoördinatoren en de rector nemen actief deel aan extern overleg om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen in passend onderwijs. De komende jaren zal de school binnen haar fysieke (inrichting gebouw) en personele (expertise, tijd) mogelijkheid ernaar streven om leerlingen met behoefte aan extra ondersteuning zo goed mogelijk te bedienen.

Resultaatmeting

We evalueren de aanscherping van het zorgbeleid in 2016 en bepalen aan de hand van deze evaluatiecriteria of bijstellen van het plan nodig is. We betrekken hierbij feedback vanuit het samenwerkingsverband.

6.5 Zorgstructuur

De zorgstructuur staat beschreven in het zorgprofiel en ondersteuningsplan. Er zijn geen plannen om de interne structuur voor begeleiding en zorg te veranderen. De externe structuur is aan verandering onderhevig vanwege veelvuldige reorganisaties (Spirit, Altra, Jeugdzorg) en het oprichten van ouder-kind centra. De komende jaren zal de school binnen haar fysieke (inrichting gebouw) en personele (expertise, tijd) mogelijkheden, en in de context van de bovengenoemde veranderingen, ernaar streven om leerlingen met behoefte aan extra ondersteuning zo goed mogelijk te bedienen.

Resultaatmeting

De zorgleerlingen zijn in beeld en voor elke zorgleerling is er een passend aanbod van hulp.

7. Personeelszaken

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de belangrijkste aspecten van personeelsbeleid. Zonder OOP en directie onrecht te willen doen kunnen we stellen dat de kern van ons beleid de komende vier jaar is: de docent maakt het verschil voor onze leerlingen. We streven ernaar om bevoegde en bekwame docenten binnen te halen. Daarnaast streven we ernaar om alle docenten op Berlage zich professioneel te laten ontwikkelen in het belang van hun eigen loopbaan en in het belang van de ontwikkeling van de school.

7.2 Personeelsbeleid

De beginsituatie

Personeelsbeleid is een beleidsterrein waarbij wettelijke kaders een grote rol spelen, denk aan: de CAO, de wet BIO, de invoering van de functiemix en de lerarenbeurs. De insteek van het ministerie laat zich samenvatten als een roep om meer ruimte voor de professionaliteit en professionalisering van de docent, gecombineerd met een grotere verantwoordelijkheid van de docent om zijn/haar eigen professionele ontwikkelingen te monitoren en hierover verantwoording af te leggen aan de schoolleiding. Naast de wettelijke kaders, speelt ook het Esprit-brede beleid een grote rol. Zo heeft Esprit een eigen invulling gegeven aan de Wet BIO, in de vorm van de gesprekkencyclus, en de invoering van de functiemix. De beleidsvrijheid van onze school is dus beperkt. Toch heeft de school binnen genoemde kaders ruimte om eigen keuzes te maken. Hieronder een beschrijving van de stand van zaken en de belangrijkste voornemens voor de komende vier jaar.

De gesprekkencyclus

De komende jaren heeft uitvoering van de gesprekkencyclus, volgens afspraak, maar ook volgens de geest van de Wet BIO, de hoogste aandacht. Dit houdt in dat afdelingsleiders meer zicht moeten krijgen op de bekwaamheid en het functioneren van leraren, onder andere door regelmatige lesbezoeken, lezen van bekwaamheidsdossiers, en het regelmatig voeren van voortgangsgesprekken. Doel is om de gesprekkencyclus volledig in te voeren. Iedere docent doorloopt tweejaarlijks de gehele cyclus en heeft zo voortdurend zicht op zijn/haar eigen functioneren en professionele ontwikkeling.

Resultaatmeting

Aan het einde van 2016 hebben alle medewerkers tenminste een POP-doelstellingengesprek gehad. De deelnemers aan het Entreerecht hebben een beoordeling gehad. De leden van de schoolleiding hebben hun eigen ontwikkeldoelstellingen vastgelegd en er is een prestatieafspraken met ontwikkelplan vastgelegd.

7.3 Professionalisering

De beginsituatie

Onder professionaliseringsactiviteiten worden alle activiteiten verstaan die ertoe bijdragen dat docenten optimaal functioneren naar het model van de zeven SBL-competenties. Het huidige taakbeleid bij de Espritscholen houdt in dat 10% van de ruimte binnen een aanstelling gereserveerd is voor professionalisering. Professionaliseringsactiviteiten kunnen in twee categorieën verdeeld worden: trajecten die geïnitieerd worden door de schoolleiding in het kader van het school- en/of activiteitenplan en individuele trajecten.

Lopende trajecten, geïnitieerd door de schoolleiding, zijn o.a.:

- Training in de didactiek van TTO – CLIL.
- Training in collegiale lesobservaties en het bespreken daarvan. Daartoe gebruiken we een digitaal lesobservatie tool.
- Training voor werkbegeleiders in het kader van de opleidingsschool.

Individuele professionaliseringstrajecten zijn vooral vakgericht en variëren van deelname aan een jaarlijks congres tot het volgen van een masteropleiding. Een aantal docenten maakt gebruik van de lerarenbeurs. Er zijn verbeteringen mogelijk als de leeropbrengsten van individuele trajecten gedeeld worden met collega's

Doelstellingen

- Op meta-niveau is de ambitie om de professionele ontwikkeling van medewerkers nauwer te verbinden met de ontwikkeling van de school. Schoolontwikkeling schept de niet-vrijblijvende context voor de professionele ontwikkeling van het individu. Het doel daarvan is om het lerende vermogen van de school als geheel te verhogen.
- Professionaliseringstraject geïnitieerd door de schoolleiding willen we vooral richten op het verwezenlijken van het onderwijsconcept en op het leren van elkaar. Verwezenlijken van het onderwijsconcept gaat om TTO, Internationalisering en ICT-toepassingen in het onderwijs.
- Professionaliseringsactiviteiten op de professionaliserings-middagen willen we beter structureren door steeds één of enkele thema's per periode vast te stellen. Het zijn thema's die de profilering en koers van de school ondersteunen. We willen ook meer een beroep doen op docenten om onderling kennis en ervaringen uit te wisselen.
- Van belang is dat de tijd die we hebben voor professionalisering daadwerkelijk door iedereen effectief besteed wordt. Besteding van professionaliseringstijd wordt dus (nog meer dan in het verleden) een nadrukkelijk aandachtspunt in de gesprekkencyclus.
- Iedereen vult hun professionaliseringstijd zichtbaar effectief in. Dat hoeft niet door het volgen van 'cursussen of opleidingen', het kan ook door bijvoorbeeld ontwikkeling van het lesmateriaal of deelname aan een project.
- Individuele invullingen van professionaliseringstijd worden gedeeld met collega's. Dit om het leerrendement van de individuele trajecten te verhogen. Daartoe zullen we uitwisselingsbijeenkomsten organiseren.
- In het kader van de opleidingsschool willen we naast de training voor werkbegeleiders ook een training in het uitvoeren en het begeleiden van onderzoek. Dit gericht op het ontwikkelen in de richting van een academische opleidingsschool. (Zie opleidingsschool hieronder.)

Resultaatmeting

Voorafgaand aan ieder schooljaar wordt een professionaliseringsplan geschreven. Jaarlijks wordt er geëvalueerd in hoeverre de doelstellingen gehaald zijn.

7.4 Begeleiding van nieuwe docenten tot Berlage-docent

Beginsituatie

In het kader van 'human capital' zetten we met ingang van schooljaar 2015-2016 fors in op goede begeleiding van nieuwe docenten op het Berlage Lyceum. Daarbij sluiten we aan bij het strategisch personeelsbeleid van Esprit en bij landelijke ontwikkelingen ten aanzien van begeleiding van startende leraren.

Doelstellingen

De komende jaren willen we een systeem opbouwen dat ervoor zorgt dat nieuwe docenten:

- Snel ingeburgerd zijn doordat ze alle nodige informatie hebben en met alle voorzieningen (ICT, Magister e.d.) kunnen werken;
- Goed begeleid worden door de algemene begeleider, de vaksectie en hun leidinggevenden;
- Met elkaar verbonden raken, met elkaar leren door middel van intervisie.

Resultaatmeting

Jaarlijks wordt de begeleiding van nieuwe docenten met deze docenten geëvalueerd.

7.5 De opleidingsschool

Beginsituatie

Het Berlage Lyceum draagt, in haar rol als opleidingsschool voor zowel de eerste- als tweede-graads lerarenopleidingen, jaarlijks bij aan de opleiding van jonge docenten. De begeleiding door de stagebegeleiders wordt door de stagiaires zeer positief gewaardeerd. De opleidingsschool heeft echter nog nauwelijks bredere inbedding gevonden in het schoolbeleid. Leerlingen waarderen de aanwezigheid van stagiaires: het is leuk om een andere, vaak jongere docent voor de klas te hebben. Bovendien is de extra ondersteuning en aandacht een veelgenoemd pluspunt.

Doelstellingen

Voor de aankomende jaren heeft de school een drietal ambities voor het Berlage Lyceum als opleidingsschool:

- *Coachingsvaardigheden verbeteren*

De leraren-in-opleiding die bij ons hun stage doen, verdienen goede begeleiding van hun stagebegeleiders. Het begeleiden van stagiaires doet echter (deels) een beroep op andere vaardigheden dan het verzorgen van goede lessen. Professionalisering van docenten op het gebied van coaching vormt daarom onderdeel van het professionaliseringsplan voor 2016-2017.

- *Onderzoek versterken*

Stagiaires worden geacht om, naast werken aan hun bekwaamheid in het lesgeven, ook onderzoeken uit te voeren binnen de school. Het is in ons directe belang dat de door hen uitgevoerde onderzoeken betrekking hebben op relevante, geprioriteerde kwesties binnen onze school. Ook de stagiaire heeft er echter baat bij als zijn onderzoek aansluit bij de dagelijkse praktijk van het lesgeven op het Berlage. Om die reden is het nuttig om voor de jaren 2016 – 2020 een aantal onderzoeksthema's te benoemen die nadere aandacht verdienen. Van onderzoekers binnen de school wordt verwacht dat zij hun onderzoeken uitvoeren op thema's die vallen binnen het pro-

fiel van de school: versterking TTO, versterking internationalisering, ICT-toepassingen in het onderwijsleerproces, versterking onderwijs voor specifieke doelgroepen (mavo, havo, atheneum, gymnasium), verhoging rendement e.d.

- *Accreditatie als academische opleidingsschool*

Het Berlage Lyceum streeft ernaar om, samen met de andere Esprit opleidingsscholen, geaccrediteerd te worden als academische opleidingsschool.

Resultaatmeting

Espritscholen zijn per 2018 geaccrediteerd als academische opleidingsschool. In een jaarlijkse rapportage worden de bovengenoemde doelstellingen gemeten en geëvalueerd.

7.6 Arbo en veiligheid

Beginsituatie

Veiligheid is een essentieel bestanddeel van een gezond schoolklimaat. Veiligheid wordt gecreëerd door binnen de pedagogische opdracht van de school hier volop aandacht aan te besteden. De sociale competenties van onze leerlingen worden binnen ons onderwijs gestimuleerd en ontwikkeld. Het Berlage Lyceum hecht hierbij ook aan een goede relatie tussen mentoren en leerlingen. De school heeft een goede band met de omgeving: de buurt en de wijkagent. Naast de sociale veiligheid wordt ook gestuurd op het optimaliseren van de fysieke veiligheid.

Doelstellingen

- De school heeft een actueel veiligheidsplan dat ingaat op zowel de harde als de zachte aspecten van veiligheid (fysieke en sociale veiligheid).
- Er is een structureel overleg met vertegenwoordigers van de buurt, de buurtregisseurs en de schoolleiding.
- Het BHV-team voldoet qua omvang en scholing aan de wettelijke eisen.
- De voorzieningen op de school voldoen aan eisen van BHV en ARBO.
- Jaarlijks wordt de beleving van sociale veiligheid door (een deel van) de leerlingen en ouders onderzocht door middel van een vragenlijst.

Resultaatmeting

- Evaluatie van het veiligheidsplan door CB Esprit en door externe organisaties zoals het Nederlands Jeugdinstituut.
- In een jaarlijks evaluatiegesprek wordt met buurtbewoners en de buurtregisseurs besproken of en hoe afspraken zijn gerealiseerd.
- De BHV-rapportage is op orde.
- De uitkomsten van het onderzoek naar sociale veiligheid wordt jaarlijks met de medezeggenschapsraad besproken.

7.7 Personeelszorg

Beginsituatie

We besteden veel aandacht aan de ontwikkeling en het welzijn van onze medewerkers.

Doelstellingen

- De schoolleiding communiceert structureel via nieuwsbrieven en bijeenkomsten en streeft hierbij naar optimale transparantie met betrekking tot beleid en doelstellingen.
- Door effectieve inzet van een personeelsadviseur wordt gestuurd op optimaal professioneel welbevinden van medewerkers en tijdig signaleren van vragen en het ontwikkelen van effectieve oplossingen.
- De schoolleiding streeft er naar om medio 2016 het taakbeleid te optimaliseren, waardoor omvang en doel van inzet voor de medewerker helder is.
- De schoolleiding voert het Esprit-breed Verzuimbeleid uit en monitort het verloop van verzuim.

Resultaatmeting

De personeelsadviseur stelt een jaarlijkse personeelsrapportage op. In de jaarrapportage gaat ze onder andere in op het verloop van verzuim en ontwikkelingen in het Esprit-breed Personeelsbeleid. Jaarlijks wordt een taakplan opgesteld. Medewerkers hebben per schooljaar een persoonlijk taakplan.

7.8 Onderwijsondersteunend personeel

Beginsituatie

Het onderwijsondersteunend personeel is voor de school een essentiële medewerkersgroep.

Doelstellingen

De komende jaren werkt de schoolleiding samen met het onderwijsondersteunend personeel om de organisatie van de secundaire processen effectiever en efficiënter te maken. Dit om het primaire proces (pedagogisch klimaat, onderwijsleerproces) optimaal te ondersteunen. Speerpunten zijn:

- De ICT-infrastructuur ondersteunt de ontwikkeling van ICT in het primaire proces;
- Onderhoud en beheer zijn effectief en efficiënt ingericht.
- De receptie is op orde; baliefunctie en telefoon.
- Verzuimadministratie en leerlingenadministratie zijn op orde.

Resultaatmeting

Jaarlijks rapporteert de schoolleiding aan de medezeggenschapsraad over de voortgang ten aanzien van verbeteringen van het secundaire proces

8. Inspraak, organisatie en communicatie

8.1 Inspraak

Beginsituatie

Espritscholengroep kent een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). De Espritscholen hebben elk een medezeggenschapsraad (MR). De schoolleiding overlegt regelmatig met de MR. De ouder- en leerlinggeledingen van de MR zijn goed bezet. Naast de MR zijn de ouderraad en de leerlingenraad belangrijke gremia voor het realiseren van een goed schoolklimaat.

Doelstellingen

- De schoolleiding streeft er naar jaarlijks bij de afsluiting van het schooljaar een 'hei-sessie' met de MR te organiseren, waarbij de vertaling van de doelstellingen in dit schoolplan worden besproken in een verdere concretisering van de besluitvormende en inspraakgevende rol van de MR voor het komende schooljaar.
- De schoolleiding heeft structureel overleg met de verschillende geledingen van de MR, waarbij specifieke zaken passend voor de geleding en de gehele MR besproken worden.
- De schoolleiding heeft structureel overleg met ouderraad en leerlingenraad en betreft deze bij het creëren van het juiste schoolklimaat.

Resultaatmeting

Jaarlijks evalueren we, in gesprek met de deelnemers, de samenwerking met de MR, de ouderraad en de leerlingenraad.

8.2 Organisatie

Beginsituatie

De huisvesting van de school in twee historische gebouwen en de grote aantallen individuele roosters van leerlingen zijn debet aan de relatief vaak 'lange' schooldagen, waarbij leerlingen en docenten 9^e uren e tussenuren op het rooster hebben.

De jaarplanning is in 2015 opnieuw onder de loep genomen: het aantal roosterperioden is teruggebracht naar drie en de toets- en projectweken zijn opnieuw ingedeeld. De komende jaren zal met de herijking van de onderwijsvormgeving steeds kritisch gekeken worden wat de meest optimale jaarindeling is.

Doelstellingen

- Om het leer- en werkklimaat te verbeteren, wil de school meer 'organisatierust' in de school krijgen. Daartoe willen we de lessentabel aanpassen, waarbij behoud van passende keuzemogelijkheden voor vervolgonderwijs en meer 'organisatierust' leidende principes zijn.
- Het rooster is bij voorkeur optimaal voor leerlingen en docenten, waarbij eerst wordt gestuurd op optimalisatie voor leerlingen.
- De jaarplanning optimaliseren zodat er tijdens het schooljaar zo min mogelijk veranderingen gemaakt moeten worden.

Resultaatmeting

Jaarlijks maken we een analyse van het rooster voor leerlingen en docenten en van de jaarplanning. De analyse bespreken we met de medezeggenschapsraad.

8.3 Communicatie

Beginsituatie

Het afgelopen jaar hebben we ingezet op verbetering van de informatievoorziening. De inhoud en de vormgeving van de nieuwsbrief voor medewerkers en ouders is veranderd. Een nieuwsbrief voor leerlingen is geïntroduceerd. De inhoud en opzet van de website is vernieuwd. De dinsdagmiddagbijeenkomsten voor medewerkers kennen steeds een plenaire opstart. De informatievoorziening is nog niet optimaal, met name de toegankelijkheid van informatie voor medewerkers. De verzameling van documenten op Google Drive is ondoorzichtig. Daarnaast hebben we ingezet op 'dialoog'. Medewerkers, leerlingen en ouders zijn actief betrokken bij het opstellen van het schoolplan. Medewerkers zijn gevraagd om feedback te geven op (de organisatie) van toets-, reis- en projectweken. Deze feedback is gebruikt om de organisatie te verbeteren. Bij de afdeling Vwo jaar 3 t/m 6 is een klankbordgroep van leerlingen en ouders ingevoerd. Leden van de schoolleiding hebben zich geprofessionaliseerd in het voeren van gesprekken.

Doelstellingen

- De informatievoorziening voor leerlingen, ouders en medewerkers willen we verbeteren. Daartoe zullen we blijven werken aan verbetering van de nieuwsbrieven. Daarnaast zullen we een content management systeem (CMS) introduceren voor beheer van de omvangrijke informatiestroom voor medewerkers.
- De dialoog willen we verbeteren. Daartoe zullen we feedback formulieren blijven gebruiken. Daarnaast zullen we steeds zoeken naar creatieve manieren (klankbordgroepen e.d.) om de dialoog te bevorderen.
- We willen met enige regelmaat feedback krijgen van leerlingen, ouders en medewerkers over communicatie vanuit de schoolleiding. Communicatie vormt onderdeel van het tevredenheidsonderzoek. Daarnaast wordt de 360 graden feedback uitgevoerd.

Resultaatmeting

- Jaarlijks wordt een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd door een steekproef onder leerlingen en ouders te houden.
- Jaarlijks wordt de beleving van de informatievoorziening geëvalueerd met een steekproef onder leerlingen, ouders en medewerkers.
- Driejaarlijks wordt een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder het personeel. Het volgende onderzoek vindt plaats in 2017.

9. Huisvesting en voorzieningen

9.1 Beginsituatie

De school is gevestigd in twee prachtig monumentale panden in Amsterdam. De buitengevel is de laatste jaren grondig gerenoveerd en ziet er nu schitterend uit. Echter de binnenkant van de twee gebouwen biedt geen optimale leer- en werkomgeving. Tegen dit licht wil de school onderzoek verrichten naar de meest optimale huisvestingsoplossing (renovatie of nieuwbouw). In de schoolplanperiode zal er duidelijkheid moeten komen over de optimale huisvesting en zullen concrete stappen naar de realisatie hiervan een feit zijn. Indien we daadwerkelijk onze huisvesting kunnen actualiseren, zal er ook een interne projectorganisatie opgericht worden.

9.2 Doelstellingen

- Het Berlage Lyceum wil haar leerlingen en medewerkers een optimale leer- en werkomgeving bieden.
- Huisvestingsonderzoek wordt uitgevoerd (start 2016).
- Realisatie actualisering huisvesting (vanaf 2019).

9.3 Resultaatmeting

- Rapport huisvestingsonderzoek
- Vastgesteld beleidsplan huisvesting

10. Kwaliteitsbeleid

10.1 De beginsituatie

Onze onderwijsopdracht is de afgelopen jaren uitgebreid naar een opdracht die ons dwingt ons onderwijs scherper vorm te geven en de resultaten te bewaken. De onderwijskwaliteit bewaken we met behulp van analyse van data die we hieronder verder toelichten. Het laatste jaar hebben we diverse interventies gepleegd op het gebied van kwaliteitszorg:

- Analyse van resultaten
- Tevredenheidsonderzoek derdejaars leerlingen en ouders
- Feedback op diverse onderwerpen ophalen door vragenlijsten en feedback formuleren.
- In dialoog projecten, reizen en dergelijke met deelnemers evalueren.

We willen graag toegroeien naar een 'lerende organisatie' waarbij de PDCA-cyclus zichtbaar in ons denken en handelen ingeburgerd zit. De volgende data helpen ons bij ons leren in werken aan kwaliteit:

Extern:

- De *Opbrengstenkaart* van de inspectie, we meten onderbouwrendement, bovenbouwrendement, gemiddeld centraal examencijfer en het verschil tussen SE en CE. Het opbrengstenoordeel van de inspectie is een duidelijke richtlijn beleid.
- De website '*Scholenopdekaart.nl*' publiceert informatie op twintig indicatoren. De informatie betreft de schoolresultaten, onderwijsbeleid en kwaliteits- en bedrijfsvoering. Dankzij het managementportaal van de site is er een goede inhoudelijke vergelijking te maken met landelijk vergelijkbare scholen ('benchmarken').

Intern:

- Het jaarlijkse schoolactiviteitenplan. Het plan voor het komende schooljaar is o.a. gebaseerd op een analyse van het voorafgaande schooljaar.
- Het vaksectieplan. Daarin staat onder andere een analyse en concrete verbeterstappen.

10.2 Doelstellingen

- De cultuur binnen de school willen we de komende jaren ontwikkelen naar een beleids- en procesmodel waarbij de volgende gedragskenmerken zichtbaar zijn: Weet en plan wat je doet. Doe de dingen die je weet en plant. Controleer wat je doet en zie goed wat je doet en gedaan hebt. Leer hiervan en pas je nieuwe kennis toe in de dingen die je doet. Bovenstaande wordt samengevat in de zogenaamde PDCA-cyclus.
- Het Berlage Lyceum wil een lerende organisatie worden waarbij de PDCA-cyclus zichtbaar is in ons denken en handelen, van lesuitvoering tot beleidsvorming en uitvoering. We spreken elkaar hierover én als het moet er op aan.
- Meer dan nu gebeurt, willen we inzet en handelen baseren op een analyse van ervaringen. Onderzoek en reflectie willen we zichtbaar maken in het handelen binnen de school; zowel in de onderwijsuitvoering als in de beleidsvorming en -uitvoering.

10.3 Resultaatmeting

- Onderwijsprogramma's en sectieplannen worden altijd gefundeerd op eigen onderwijskundige analyses door de docenten/secties; dit zijn altijd concrete toevoegingen.
- Beleidsvorming en -uitvoering wordt begeleid door eigen onderzoek en reflectie, waarvan de resultaten worden opgenomen.

Bijlagen

Bijlage A: Profiel van de leraar op het Berlage Lyceum

Het Berlage Lyceum hanteert een docentenprofiel voor alle docenten die op het Berlage Lyceum werkzaam zijn. Dit profiel is mede gebaseerd op het CLIL onderwijs en de Nederlandstalige variant; TVO. Het profiel is een 'streefprofiel'. Uiteraard zal niet iedere docent in ieder stadium van zijn ontwikkeling aan het hele profiel voldoen.

Competenties: interpersoonlijk en pedagogisch

De docent schept een vriendelijke en coöperatieve sfeer en brengt een open communicatie tot stand. Hij bevordert de zelfstandigheid van de leerlingen en zoekt in zijn interactie met leerlingen een goede balans tussen:

- leiden en begeleiden;
- sturen en volgen;
- confronteren en verzoenen;
- corrigeren en stimuleren.

De docent:

- maakt contact met de leerlingen en zorgt ervoor dat zij contact kunnen maken met hem en zich op hun gemak voelen;
- biedt een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven en helpt leerlingen erbij.
- Schept een goed klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

Competenties: vakdidactisch

De docent is in zijn vakgebied op de hoogte van vakinhoudelijke zaken en ontwikkelingen. Hij is in staat vertaalslagen naar andere vakken en/of vakgebieden te maken.

De docent:

- vindt, selecteert en past geschikt materiaal aan;
- vertaalt vakoverstijgende inhoudelijke doelen naar vakgebonden doelen;
- ontwikkelt leerlijnen in relatie met andere vakken;
- beschikt over informatievaardigheden en brengt deze vaardigheden over;
- geeft een leerlijn vorm met behulp van oorspronkelijk of zelf te ontwikkelen materiaal;
- ontwikkelt toetsen waarmee het curriculum kan worden geëvalueerd en toetsen waarmee progressie kan worden vastgesteld;
- ontwikkelt op basis van vakdoelen een vakleerlijn.

Leerstofselectie

De docent is in staat te differentiëren; uit te dagen, te vereenvoudigen waar nodig en een context te creëren waarin voor leerlingen de stof 'tot leven' komt.

De docent:

- past het materiaal aan, aan het niveau van de leerlingen zowel als het om de inhoud dan wel om de taal gaat;
- selecteert een grote variatie aan materiaal dat zowel qua inhoud als qua niveau van taal aansluit bij de te verwachten niveaus van de leerlingen.

Didactiek

De docent is in staat om op verschillende wijzen een leerling iets uit te leggen. Hij heeft weet van en gebruikt activerende werkvormen. De docent is bewust van het aspect taal; iedere les is een taalles.

De docent:

- stelt vast of problemen in leertaken veroorzaakt worden door taalprobleem of door vakproblemen;
- beschikt over een repertoire van didactische werkvormen die talige output stimuleren;
- signaleert de voorkomende taalproblemen en geeft deze door aan de taaldocent;
- modelleert taalleerstrategieën en kan deze geïntegreerd in het vak laten passen;
- beschikt over een terminologisch apparaat om met de taaldocent te overleggen over de taalontwikkeling van leerlingen;
- hanteert een range van communicatiestrategieën om de inhoud van het vak over te brengen;
- geeft adequate feedback gerelateerd aan stadia van taalontwikkeling van individuele kenmerken van leerlingen;
- geeft op verschillende manieren correctieve feedback om de taalvaardigheid te vergroten;
- stimuleert verschillende taalvaardigheden door een goed scala aan werkvormen.

Toetsing

De docent zorgt voor toetsen die voldoen aan de RTTI-eisen en kan op basis hiervan een verslag doen van de ontwikkeling van een leerling. Hij kan een gefundeerde uitspraak doen over niveau en inzicht van een leerling.

De docent:

- vermindert op verschillende wijzen bij het construeren van toetsvragen het risico van misverstanden die voortkomen uit het gebruik van de vreemde taal;
- past de wijze van toetsing aan het niveau van de taalvaardigheid van de leerlingen aan;
- signaleert taallacunes.

Bijlage B: Lijst met afkortingen

VO =	Voortgezet Onderwijs
LOB =	Loopbaan Oriëntatie Begeleiding
TTO =	Tweetalig Onderwijs
CLIL =	Content and Language Integrated Learning
RTTI =	RTTI is een middel om scherp en transparant de vier te onderscheiden cognitieve niveaus van leren in kaart te brengen
TVO =	Taalgericht Vakonderwijs
EIO =	Europese Internationale Oriëntatie
UNESCO =	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
DOT =	Digitale Observatietool
PTO =	Programma voor Toetsing en Overgang
PTA =	Programma voor Toetsing en Afsluiting
IELTS =	International English Language Testing System
PWS =	Profielwerkstuk
IB =	International Baccalaureate
TOA =	Toolkit Onderwijs en Arbeidsmarkt
NT2 =	Nederlands als tweede Taal
CKV =	Culturele en Kunstzinnige Vorming
LO =	Lichamelijke Opvoeding
PE =	Physical Education
POP =	Persoonlijk Ontwikkelingsplan
MR =	Medezeggenschapsraad
GMR =	Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad
IZO =	Intern Zorgoverleg
ZAT =	Zorg Advies Team (overleg tussen zorgcoördinatoren, rector, schoolarts, leer plichtambtenaar en ouder-kind adviseur)
BIO =	Beroepen in het Onderwijs
OOP =	Onderwijs Ondersteunend Personeel
SBL =	Stichting Beroepskwaliteit Leraren
OP =	Onderwijzend Personeel
BHV =	Bedrijfshulpverlening
ARBO =	Arbeidsomstandighedenwet
PDCA =	Plan Do Check Act
SE =	Schoolexamen
CE =	Centraal Examen